

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610-5089774
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

23 Kasım 2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (6 Adet, 6 Sayfa)
- Cevap Yazısı (78 Adet, 94 Sayfa)

7/73151 64-28

**MUĞLA MİLLETVEKİLİ
SAYIN SÜLEYMAN GİRGİN'İN
TBMM 7/73151 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR**

SORULAR

Türkiye Çevre Koruma Vakfı (MUÇEV), 29 Mart 2014'de yapılan yerel seçimlerin hemen ardından 4 Nisan tarihinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile Muğla Valiliği arasında yapılan bir protokolle kurulmuş, ardından da 28 Mayıs tarihinde yapılan bir sözleşmeyle aralarında Sarıgerme, Dalyanağzı ve İztuzu gibi alanların da bulunduğu Muğla il genelindeki 14 korunan alanın işletme yetkisi MUÇEV'e verilmiştir.

Kıyılarda kamu yararının sağlanması için esas olan kıyı şeritlerinin yerel yönetimlere tahsis edilmesidir. Bu kıyısal alanlara yönelik bütün hizmetler belediyeler eliyle yapılmaktadır. Buna rağmen bölgeden elde edilen gelir MUÇEV'e gitmektedir. Esasında kıyılar Büyükşehir ve İlçe Belediyeler tarafından işletilmesi gerekir.

Kıyısal alanların buralara hizmet götüren, altyapısını yapan, çöpünü temizleyen yerel yönetimlere devredilmesi gerekirken, hizmete gelince "koş yerel yönetim", gelire gelince "sen uzak dur yerel yönetim" denmesi doğru değildir.

Bunun yanısıra MUÇEV'in elde ettiği gelirlerin nerelerde harcandığı da kamuoyu tarafından bilinmemektedir.

Sayıştay'ın 2021 yılı denetim bulgularında 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü tasarrufuna bırakılan devletin hüküm ve tasarrufu altındaki alanlara ilişkin kullanma izni verilmesi veya kiraya verilmesi işlemleri sonucu elde edilen gelirlerin, genel bütçe tarafından takip ve tahsil edilmesi gerekirken Bakanlık Döner Sermaye İşletmesi tarafından kullanıldığı tespit edilmiştir.

Sayıştay raporlarına göre 2021 yılı içerisinde bu kapsamda elde edilen 22.646.715,87 gelir, genel bütçeye kaydedilmesi gerekirken, Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü bütçesine gelir kaydedilmiştir.

Bu bağlamda:

- 1- Sayıştay raporlarında tespit edilen ve Bakanlık tarafından takip ve tahsil edilmesi gereken gelirlerden Muğla ilimizde ne kadar tahsilat yapılmıştır?
- 2- Tahsil edilen gelirler Bakanlık genel bütçe hesabına mı yoksa Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü hesabına mı tahsil edilmiştir?
- 3- 2014 yılından bu güne Muğla ilimizde Muçev Ltd. Şti'ne verilen yerlerin kira gelirleri ne kadardır?
- 4- Muğla ilimizde Muçev Ltd. Şti'ne verilen yerlerin kira gelirleri Bakanlık hesabına yoksa Döner Sermaye İşletme Müdürlük hesabına mı aktarılmıştır?
- 5- Sayıştay raporlarında tespit edilen ve Bakanlık tarafından takip ve tahsil edilmesi gereken gelirler Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü veya Bakanlık tarafından nerelere harcanmıştır?
- 6- Kıyılarda kamu yararının sağlanması için esas olan kıyı şeritlerinin yerel yönetimlere tahsis edilmesidir. Bu konuda bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz?

CEVAPLAR

10.07.2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında 1 no'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 109. maddesinin 1. fıkrasının (e) bendi ile "Tabiat varlıkları ve doğal sit alanları ile özel çevre koruma bölgelerine ilişkin olarak; hâlihazır haritaları aldirmek, gerekli görülen projeleri yapmak, yaptırmak ve onaylamak, her türlü araştırma ve inceleme yapmak, yaptırmak, izlemek, eğitim ve bilinçlendirme çalışmaları yürütmek, kullanım yasağı getirilen alanların kamulaştırma veya benzer yollarla kamunun eline geçirilmesini sağlamak, kontrol ve denetim yapmak, gerekli görülen alanların korunması ve kirliliğin önlenmesi amacıyla yatırım yapmak veya ilgili idarelerin yatırım projelerini desteklemek, bu alan ve bölgelerde devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlere ilişkin, her türlü tasarrufta bulunmak, işletmek, işlettmek ve kullanım izinlerini vermek, korunan alanlara ilişkin insan ve finansman kaynağı sağlamak" görevleri Bakanlığımıza verilmiştir.

Tabiat Varlıkları ve Doğal Sit Alanları ile Özel Çevre Koruma Bölgelerinde Bulunan Devletin Hüküm ve Tasarrufu Altındaki Yerlerin İdaresi Hakkında Yönetmeliği'nin 4. maddesinin u bendinde belirtilen tahsis tanımına göre; Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerin, kanunlarında belirtilen kamu hizmetlerinin yerine getirilebilmesi amacıyla kamu idarelerinin bedelsiz olarak kullanımına bırakılmasını kapsamaktadır.

Bu kapsamda söz konusu alanlarda yerel yönetimler tarafından belediyelerin asli hizmetlerini bedelsiz olarak yerine getirmek amacıyla yapılan tahsis talepleri mer'i mevzuat hükümlerine ve alanın özelliklerine göre Bakanlığımız tarafından değerlendirilerek uygun bulunan alanlara tahsis yapılmaktadır. Ancak korunan alanlar içerisinde kalan kıyıların işletilmesinde gelir getirici unsurlar bulunduğu için bu alanların tahsisi uygun olmadığından kiralama yöntemiyle işletilmektedir.

Tabiat varlıkları ve doğal sit alanları ile özel çevre koruma bölgelerinde bulunan devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerde yürütülen ecrimisil işlemleri sonucu oluşan bedeller genel bütçeye gelir olarak kaydedilmektedir.

383 sayılı Kanun Hükmünde Kararname çerçevesinde devletin hüküm ve tasarrufu altındaki alanların kiralanması ve kullanma izni verilmesine ilişkin iş ve işlemlerden elde edilen gelirler 1989 yılından beri zaten mülga Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığın'ca anılan Kanun Hükmünde Kararname (KHK) hükmü çerçevesinde kullanılmakta idi, 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) çerçevesinde de Başkanlığın yetkileri Bakanlığımıza geçmiş olduğundan 1989 yılından beri yürütülen uygulamalara aynen Bakanlığımızca devam edilmektedir.

Ayrıca; 1 no'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin Çevre ve Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın faaliyette bulunan döner sermayesine ilişkin olan 122'nci maddesinde, Döner Sermaye İşletmesi'nin gelirlerinin yönetmelik ile düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

Buna istinaden Bakanlığımız Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği'nin 7' inci maddesinin (y) bendinde; Tabiat varlıkları ve doğal sit alanları ile özel çevre koruma bölgelerine ilişkin olarak; bu alan ve bölgelerde devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlere ilişkin her türlü tasarrufta bulunmak, işletmek, işlettmek ve kullanım izinlerini vermek tanımlanmış olup Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği'nin

Gelirler başlıklı 8' inci maddesinde işletmenin gelirleri;

a) 7'nci maddede sayılan faaliyetlerle ilgili her türlü mal ve hizmet satış gelirlerinden, sayılmıştır.

Muğla ilinde Bakanlığımız tarafından kiraya verilen alanların sözleşmeleri Bakanlığımızca yapılmakta olup, 2014 yılından itibaren Muçev Limited Şirketi'ne verilen yerlere ilişkin Bakanlığımız Döner Semaye Müdürlüğü hesabına kaydedilen kira gelirleri toplamı 66.762.787,62 TL 'dir.

Tabiat varlıkları ve doğal sit alanları ile özel çevre koruma bölgelerinde bulunan devletin hüküm ve tasarrufu altındaki alanların kiralanması ve kullanma izni verilmesine ilişkin iş ve işlemlerden elde edilen gelirler Bakanlığımızın yetki ve sorumluluğu altındaki alanlarda çevrenin korunması, biyolojik çeşitlilik araştırmaları, anıt ağaç ve mağara tespiti, altyapı ve peyzaj projelerine aktarılmakta bu alanlarda koruma amaçlı projeler yürütülmektedir.

Dünya ölçeğinde çevre ve tabiata yönelik ülkemizin de taraf olduğumuz uluslararası sözleşmelerden doğan yükümlülüklerimizi yerine getirmek noktasında Bakanlığımıza düşen tüm sorumlulukların yerinde ve zamanında yerine getirilmesi birinci önceliğimizdir. Bu çerçevede; tür ve habitatların araştırılması korunması ve izlenmesi projelerinde mevsimsel zamanlama, vejetasyon ve üreme dönemleri önem arz etmektedir.